

کد مدرک: CO-F۰۴-۰۲ صفحه ۱ از ۹	صورتجلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی ☒ عادی ☐ فوق العاده ☐ مشترک		 انجمن تخصصی صنایع دستی و گردشگری تهران - مهری
	رییس جلسه: سرکار خانم مژگان ثابت تیموری دبیر جلسه: آقای امید خدادادی محل جلسه: ساختمان مرکزی شماره جلسه: ۳ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۴/۰۴/۰۸ ساعت شروع: ۱۰:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۲:۰۰		

دستور کار جلسہ:

✓ بررسی چالش‌های گردشگری و صنایع دستی در شرایط بحران

❖ **اهم موارد مطرح شده:**

سومین جلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی با هدف بررسی چالش‌های گردشگری در شرایط بحران و ارائه پیشنهاداتی برای عبور از آن، در محل پارلمان بخش خصوصی استان برگزار شد.

مژگان ثابت تیموری، رئیس کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی، با انتقاد از مغفول ماندن «طرح جامع مدیریت بحران در گردشگری»، گفت: این صنعت در مواجهه با بحران‌های اخیر، فاقد یک استراتژی مدون و کارآمد بوده است. ایشان تصریح کرد: متأسفانه در این بحران، استراتژی مشخصی برای اقدام وجود نداشت؛ درحالی که در تمام دنیا، برای زمان جنگ، پروتکل‌های مشخصی تعریف شده‌است که یکی از جزئی‌ترین موارد، استفاده از آئیر خطر برای آگاهی‌بخشی به شهروندان از وجود خطر و مراجعه به پناهگاه یا خروج از مکانهای پرخطر، به عنوان پروتکل جهانی است که با توجه به تجربه آن جنگ تحمیلی، در بحران اخیر از آن بی‌بهره بودیم.

ثابت تیموری با اشاره به اینکه اصول پدافند غیرعامل نیز مورد توجه قرار نگرفته است، افزود: از زمان شیوع کرونا مقرر شد تا نسبت به انجام مطالعات پدافند غیرعامل و ارائه راهکارهای عملیاتی آن اقدام شود؛ اما در تمام این سال‌ها به پیشنهادهای متعدد ما در این زمینه توجهی نشد.

رئیس کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق مشهد، به مشکلات زیرساختی در شرایط اضطراری اشاره کرد و گفت: در بازه زمانی دو هفته، اختلالات اینترنتی گسترده باعث شد شهروندان امکان برقراری ارتباط با خانواده‌های خود را نداشته باشند، درحالی‌که ارتباط یک الزام حیاتی در شرایط وقوع بحران است اما آن را حذف کردیم. شاید این اقدام توجیه دفاعی-امنیتی داشته باشد؛ اما لازمه حذف مسیرهای جاری، جایگزین کردن با روش‌های امن و تایید شده و فضایی برای ارتباط مسافران خارجی داخل ایران و هم وطنان خارج از کشور با خانواده‌های خود بود. ایشان تخریب زیرساخت‌ها، به‌ویژه جاده‌ها و مسیرهای مواصلاتی به کلان‌شهرها را از دیگر موضوعات مهم برشمرد و اظهار داشت: شاهد بودیم که مردم برای خروج از شهرها، ساعت‌های طولانی در ترافیک و صف‌های سنگین گرفتار شدند. تعیین مسیرهای امن برای گردشگران ورودی و خروجی که مورد تایید مراجع بین‌المللی باشد تا از حملات احتمالی مصون بمانند، یک ضرورت است که ما فاقد استراتژی مشخص در این خصوص بودیم. ایشان در ادامه، به ضعف نظام آموزشی در حوزه گردشگری پرداخت و خاطرنشان کرد: همه می‌دانیم که دوره‌های آموزشی راهنمایان تور، با اینکه شامل سرفصل کمک‌های اولیه و مدیریت بحران در سفر است؛ اما این واحد درس، یا سرفصل یا حضوری و عملی برگزار

کد مدرک: CO-F۰۴-۰۲ صفحه ۲ از ۹	صور تجلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی عادی ☒ فوق العاده ☐ مشترک ☐ رئیس جلسه: سرکار خانم مژگان ثابت تیموری دبیر جلسه: آقای امید خدادادی محل جلسه: ساختمان مرکزی شماره جلسه: ۳ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۴/۰۴/۰۸ ساعت شروع: ۱۰:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۲:۰۰	
-----------------------------------	--	---

نمی‌شود یا به صورت غیرعملی و مجازی ارائه می‌گردد؛ درحالی که تبحر در ارائه کمک‌های اولیه برای راهنمایان گردشگری، ضرورتی انکارناپذیر است.

رئیس کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق مشهد به موضوع خروج اتباع خارجی اشاره کرد و گفت: ما طی ۳ دوره فعالیت کمیسیون تبعات حضور بی ضابطه و ورود غیرمجاز اتباع را بارها گوشزد کرده بودیم، اما اکنون کشور ناگزیر شده در مواجهه با شرایط فعلی، اتباع را به صورت فوری از کشور خارج کند که این اقدام تبعات خاص خود، از جمله ایجاد مشکل در تامین نیروی کار، عدم دریافت دستمزد یا آزادکردن منابع مالی آنها را به همراه خواهدداشت. بسیاری از مراکز گردشگری و بخشهای مرتبط با آن از نیروی کار غیررسمی استفاده می‌کردند نیز به دنبال جایگزین نیروهای از دست داده، باشند. به اعتقاد من، اقدامات ضربتی نیز باید با تفکر و چشم‌اندازی از پیش تعیین شده همراه باشد. در دوره کرونا، مسائل مرتبط با امور مالیاتی، بیمه کارکنان و کارگران، استمهال و بخشودگی‌ها مورد پیگیری قرارگرفت، مصوباتی داشت اما متاسفانه، اجرایی نشد، حال در این شرایط نیز، صنعت گردشگری و فعالان آن، با موارد مشابه مواجهند که چاره ای برای آن اندیشیده نشده است.

ایشان با بیان اینکه، به منظور تأکید بر پیگیری مطالبات و موارد مطروحه در این جلسه کمیسیون، نسبت به انتشار بیانیه‌ای از سوی اتاق بازرگانی استان اقدام خواهدشد، عنوان کرد: مقرر شده است بیانیه‌ای با امضای اعضا کمیسیون و فعالان حوزه گردشگری تنظیم شود تا مطالبات، دیدگاه‌ها و مواضع حمایتی فعالان صنعت گردشگری در خصوص اتفاقات اخیر به اطلاع عموم برسد. همچنین مصوبات این جلسه برای طرح و پیگیری در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان ارسال خواهدشد. برای طرح مسائل مرتبط، نسبت به برگزاری جلسه مشترک هیات رئیسه اتاق و نمایندگان کمیسیون با نماینده وزارت امور خارجه اقدام خواهدشد. همچنین، موضوع "تاب‌آوری گردشگری در شرایط بحران" در کمیته توسعه زیرساخت‌های گردشگری ذیل کمیسیون گردشگری مطرح خواهدشد تا پس از تدوین راهکارهای اجرایی مورد نظر، جهت پیگیری به مراجع مرتبط ارسال گردد.

احمد اثنی عشری، نایب رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی، ضمن قدردانی از عملکرد کمیسیون گردشگری اتاق، بر ضرورت مطالبه‌گری مؤثر برای رفع مشکلات این حوزه تأکید کرد و گفت: تا زمانی که با قدرت و انسجام مطالبات خود را دنبال نکنیم، دستاوردی حاصل نخواهد شد. اتاق بازرگانی این مباحث را از طریق شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی پیگیری می‌کند تا روند دستیابی به نتایج ملموس تسهیل شود. ایشان در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به وعده‌های حمایتی دولت از بخش خصوصی، خاطرنشان کرد: متاسفانه موضوع بسته حمایتی صنعت تاکنون بیشتر جنبه نمایشی داشته و در عمل اقدامی مؤثر صورت نگرفته است. در چنین شرایطی، این مردم هستند که باید یاری‌گر یکدیگر باشند؛ چرا که تجربه جنگ‌ها نشان داده است همبستگی و شعور جمعی مردم ایران در بزنگاه‌های حساس، همواره نقطه اتکای کشور بوده است. ایشان در پایان با تأکید بر اهمیت پیگیری مسائل حوزه گردشگری گفت: تشکلهای مرتبط باید با فوریت جلسات لازم را برگزار و مکاتبات پیگیرانه انجام دهند. همچنین، موضوع بیمه بیکاری باید با جدیت دنبال و رونوشت این مکاتبات به مراجع ذی‌ربط ارسال شود تا نتایج مورد انتظار محقق گردد.

محمدحسین روشنگر، عضو هیات رئیسه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی نیز در این جلسه اظهار کرد: هدف اصلی دشمنان در جنگ ۱۲ روزه اخیر، ضربه زدن به اقتصاد ملی، صنعت گردشگری و چرخ تولید

کد مدرک: CO-F۰۴-۰۲ صفحه ۳ از ۹	صور تجلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی ■ عادی □ فوق العاده □ مشترک رئیس جلسه: سرکار خانم مژگان ثابت تیموری دبیر جلسه: آقای امید خدادادی محل جلسه: ساختمان مرکزی شماره جلسه: ۳ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۴/۰۴/۰۸ ساعت شروع: ۱۰:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۲:۰۰	
-----------------------------------	--	---

کشور بود. اکنون وظیفه فعالان اقتصادی، به‌ویژه فعالان حوزه گردشگری، این است که با تلاش مضاعف، رونق کسب‌وکار خود را احیا کرده و زمینه بازگشت هرچه سریع‌تر گردشگران داخلی و خارجی به کشور، به‌ویژه شهر مشهد را فراهم کنند. ایشان خاطرنشان کرد: امروز بیش از هر زمان دیگری باید بخش خصوصی با هم‌افزایی و برنامه‌ریزی منسجم، ظرفیت‌های مغفول گردشگری را فعال سازد تا در کنار حفظ جایگاه اقتصادی مشهد، پیام روشنی از ثبات و امنیت ایران به جهان مخابره شود. ایشان با اشاره به ریشه‌های مشکلات اقتصادی، افزود: بخش خصوصی و اتاق بازرگانی همواره بر این باور بوده‌اند که برجام اقدامی مثبت در جهت بهبود فضای کسب‌وکار بوده و همواره از آن حمایت کرده‌اند. ناصر غفران، نایب رئیس کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی با تأکید بر ضرورت مدیریت هوشمندانه بحران، گفت: در کنار ایران بودن در روزهای بحرانی، با مدیریت صحیح امکان‌پذیر است. نیاز است که پروتکل‌های اجرایی در حوزه مدیریت بحران و گردشگری را نهایی کرده و در اختیار وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی قرار دهیم تا اعتبار کشور در این مقاطع درگیر خطر نشود. ایشان با اشاره به اینکه موضوع ساماندهی ورود و خروج اتباع خارجی از دو سال پیش در این کمیسیون مطرح شده است، گفت: پروپوزال‌های متعددی در این خصوص از گذشته ارائه شده بود. امروز باید این مطالبه به صورت جدی پیگیری شود، وگرنه تبعات بالاتری خواهد داشت. بخش قابل توجهی از چالش‌های امنیتی اخیر، ناشی از عدم وجود تمهیدات لازم در این حوزه بود. ایشان در بخش دیگری از سخنانش به مسئله صدور ویزای گردشگری اشاره کرد و افزود: ما در جلسات متعددی تأکید کرده‌ایم که صدور ویزای گردشگری باید منحصراً در اختیار وزارت میراث فرهنگی باشد؛ اما شاهدیم که خارج از این چهارچوب نیز اقداماتی صورت می‌گیرد.

نایب رئیس کمیسیون گردشگری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی بر لزوم بازسازی اعتماد بین‌المللی تأکید کرد و اظهار داشت: برای اینکه کشورهای دیگر دوباره ایران را به عنوان مقصد گردشگری خود انتخاب کنند، باید با تدابیر دقیق، فضاها را ساختارمند کرده و فرآیندهای ایمن ایجاد کنیم. همان‌طور که ورود به کشورمان را ایمن می‌کنیم، رویه‌های خروج از کشور برای گردشگران نیز باید اصلاح و بهینه‌سازی شود.

امید خدادادی، دبیر کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی، به تشریح آثار مخرب بحران اخیر بر صنعت گردشگری، از کاهش شدید درآمدها، ورشکستگی مشاغل تا تخریب اعتبار بین‌المللی ایران به عنوان مقاصد گردشگری پرداخت. ایشان در تحلیل اثرات بحران اخیر بر این صنعت اظهار کرد: در آینده نزدیک، شاهد کاهش شدید درآمدهای حوزه گردشگری، ورشکستگی هتل‌ها و مشاغل مرتبط و همچنین کاهش سرمایه‌گذاری‌های جدید خواهیم بود. این شرایط حتی سرمایه‌گذاران فعلی را نیز به خروج از این صنعت ترغیب می‌کند. ایشان با اشاره به چالش‌های چند بُعدی ایجاد شده، افزود: این بحران امنیت روانی گردشگران و یکپارچگی زیرساخت‌ها را هدف قرار داده است که نتیجه آن، از دست رفتن اعتبار بین‌المللی ایران در مقاصد گردشگری خواهد بود. تخریب زیرساخت‌ها، چالش‌های زیست‌محیطی ناشی از آلودگی و مشکلات مسافران برای برقراری ارتباطات اضطراری و ترک کشور، از دیگر پیامدهای این وضعیت است. ایشان همچنین از دو ضعف اساسی دیگر شامل نبود بیمه‌های کارآمد که خسارات ناشی از بحران را پوشش دهند و فقدان قوانین ملی و بین‌المللی مشخص برای حمایت از گردشگران آسیب‌دیده، به عنوان برخی دیگر از مشکلات جدی این حوزه نام برد.

کد مدرک: CO-F۰۴-۰۲ صفحه ۴ از ۹	صور تجلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی عادی ■ فوق العاده □ مشترک □ رئیس جلسه: سرکار خانم مژگان ثابت تیموری دبیر جلسه: آقای امید خدادادی محل جلسه: ساختمان مرکزی شماره جلسه: ۳ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۴/۰۴/۰۸ ساعت شروع: ۱۰:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۲:۰۰	
-----------------------------------	---	---

دبیر کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی با تشریح راهکارهای پیشنهادی برای مدیریت شرایط کنونی گردشگری، این راهکارها را در سه بازه زمانی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت دسته‌بندی کرد. ایشان در این باره گفت: پیشنهاد می‌شود به‌عنوان اقدام کوتاه‌مدت، تشکیل فوری «ستاد مدیریت بحران گردشگری»، تامین بودجه و اختصاص کمک‌های مالی اضطراری برای بازسازی زیرساخت‌های آسیب‌دیده در دستور کار قرار گیرد. تمرکز بر جذب گردشگر از کشورهای که روابط حسنه‌ای با ایران دارند، تقویت گردشگری داخلی، توسعه گردشگری مجازی و برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی برای توانمندسازی فعالان حوزه گردشگری در زمینه مدیریت بحران، امداد و عملیات را از جمله اقدامات میان‌مدت برشمرد.

خدادادی، تدوین «سند ملی تاب‌آوری گردشگری» را به‌عنوان مهم‌ترین اولویت راهبردی بخش گردشگری کشور دانست و افزود: طراحی یک طرح جامع ویژه برای مدیریت گردشگری در شرایط بحرانی و ایجاد زیرساخت‌های مقاوم و پایدار، باید به‌عنوان هدف بلندمدت این صنعت مورد توجه جدی قرار گیرد. ایشان تاکید کرد: تمامی این پیشنهادها و راهکارها در شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی به‌طور جدی مطرح و پیگیری خواهد شد. موضوعاتی از جمله مالیات، بیمه، وضعیت اتباع خارجی، چالش‌های حوزه صنایع دستی، رسیدگی به واحدهای غیرمجاز، ساماندهی فروش بلیت و نظارت بر اقامتگاه‌های بوم‌گردی غیرمجاز نیز در دستور کار این نشست قرار دارد.

محمد رکنی، معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان رضوی، به تشریح اقدامات صورت گرفته برای مدیریت وضعیت زائران خارجی در واحدهای اقامتی استان پرداخت. ایشان گفت: در زمان وقوع حمله، استان خراسان رضوی میزبان حدود ۲۸ هزار مسافر خارجی از ۵۱ کشور جهان، با بیشترین فراوانی از کشورهای بحرین، کویت، عراق و عربستان سعودی بود. بلافاصله پس از بروز شرایط ویژه، ستاد مدیریت بحران با حضور دستگاه‌های ذی‌ربط تشکیل و در روز دوم، درخواست‌ها و راهکارهای پیشنهادی به استاندار و ستاد بحران استان اعلام گردید. ایشان با اشاره به همکاری‌های بین‌بخشی تصریح کرد: با ورود به موقع وزارت امور خارجه، سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای و نهادهای امنیتی، این بحران به بهترین شکل مدیریت شد. بخش عمده‌ای از مسافران خارجی با راهنمایی‌های صورت گرفته به سمت مرزهای مهران و شلمچه هدایت شدند و گروهی دیگر نیز از طریق مرز ترکمنستان کشور را ترک کردند.

رکنی همچنین به اقدامات حمایتی و نظارتی اشاره کرد و گفت: در اداره کل میراث فرهنگی استان نیز ستاد مدیریت بحران فعال بود تا از بروز هرگونه مشکل در واحدهای اقامتی جلوگیری شود. همچنین رسیدگی به وضعیت دفاتر خدمات مسافرتی در دستور کار قرار گرفت و شکایات احتمالی از طریق انجمن صنفی مربوطه پیگیری می‌شود. ایشان با قدردانی از همراهی جامعه گردشگری استان گفت: طی دوره ۱۲ روزه، جامعه گردشگری مشهد و خراسان رضوی در تکریم زائران و مسافران عملکردی فوق‌العاده داشتند. مدیران هتل‌ها و مراکز اقامتی حتی پیش از ابلاغ رسمی، به صورت داوطلبانه اقدام به ارائه خدمات رایگان یا تخفیف‌های ۵۰ تا ۷۰ درصدی به مسافرانی کردند که از شهرهای مرکزی کشور در مشهد حضور داشتند تا با مشکل مواجه نشوند. خوشبختانه در این مدت هیچ شکایتی از مراکز اقامتی استان در سامانه وزارت گردشگری نیز به ثبت نرسید.

محمد نیکو، رئیس جامعه حرفه‌ای هتل آپارتمان‌داران خراسان رضوی با اشاره به نقش فعال تشکلهای گردشگری در مدیریت شرایط اضطراری اخیر اظهار داشت: از نخستین روز وقوع بحران، رؤسای تشکلهای گردشگری در جلسات

کد مدرک: CO-F۰۴-۰۲ صفحه ۵ از ۹	صور تجلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی عادی ■ فوق العاده □ مشترک □	
	رئیس جلسه: سرکار خانم مژگان ثابت تیموری دبیر جلسه: آقای امید خدادادی محل جلسه: ساختمان مرکزی شماره جلسه: ۳ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۴/۰۴/۰۸ ساعت شروع: ۱۰:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۲:۰۰	

مدیریت بحران حضور فعال داشتند و تا به امروز به صورت مستمر در صحنه بوده‌اند. ایشان افزود: در این مدت، برخی هتل‌ها و هتل‌آپارتمان‌ها با ارائه اقامت رایگان، جلوه‌ای از مهمان‌نوازی را به نمایش گذاشتند که موجب سربلندی و افتخار برای صنعت گردشگری مشهد شد. همچنین، مبالغ رزرو مسافرانی که سفر خود را لغو کردند، بدون کسر حتی یک ریال به آن‌ها بازگردانده شد و برای تسهیل بازگشت میهمانان خارجی نیز هماهنگی‌های لازم صورت گرفت و مشکلی در این زمینه وجود نداشت. ایشان با تاکید بر اینکه جامعه هتل‌داران به وظایف خود در این شرایط به طور کامل عمل کرده است، پرسش اصلی را متوجه حمایت‌های آتی دولت دانست و گفت: ما به وظیفه خود عمل کردیم، اما اکنون پرسش این است که دولت چه برنامه‌ای برای حمایت از ما خواهد داشت؟ مجموعه‌های گردشگری در حال حاضر به حمایت جدی در حوزه‌های مالیاتی و تامین اجتماعی نیاز دارند.

نیکو خاطرنشان کرد: با وجود شرایط ویژه و نبود درآمد، حقوق و مزایای کارکنان به طور کامل پرداخت شده است. در این مدت، پرسنل از مرخصی با حقوق و پوشش بیمه برخوردار بودند، اما ادامه این وضعیت برای کارفرمایانی که درآمدی ندارند، بسیار دشوار است. امیدواریم دولت با ارائه بسته‌های حمایتی مؤثر، از فعالان این صنعت که در خط مقدم مدیریت بحران قرار داشتند، پشتیبانی کند.

ابراهیم محرابی عضو کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی نیز گفت: در شرایط بحرانی، براساس ضوابط ایمنی ساختمانی نیاز است تغییراتی ایجاد شود تا زائران و مسافران مکان‌های امنی برای انتقال داشته باشند.

نگار حسینیان، نایب رئیس انجمن علمی طبیعت‌گردی ایران نیز تصریح کرد: در چنین شرایطی نباید ارتباط گردشگر با کشور اصلی خود قطع شود. پیشنهاد ما ایجاد کانال رسمی چندزبانه در حوزه گردشگری است که هر مسافر با ورود به کشور وارد این کانال شده تا اخبار را از منبع درست و واقعی پیگیری کند.

پروین دلیری، عضو کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی نیز گفت: در چنین شرایطی امنیت و سلامت دو نکته مهم هستند که نیاز است اتاق بازرگانی با توجه به وضعیت کشور درخواست‌های حوزه گردشگری را به حاکمیت اعلام کند. در حال حاضر مباحث بیمه و مالیات اهمیت بالایی دارند و باید به سمت مذاکرات سازنده در این خصوص برویم.

حسین نیکونام، رئیس انجمن گردشگری سلامت خراسان رضوی، در این نشست خاطرنشان کرد: در حوزه گردشگری سلامت، پیش‌تر طرحی با عنوان «طرح شهاب» مطرح شده بود که به‌عنوان شبکه امداد بیماران بین‌المللی طراحی شد. این طرح در شرایط فعلی نیز قابلیت اجرا دارد تا از بروز غافلگیری‌های مشابه جلوگیری شود. در این طرح، مسیرهای امن انتقال گردشگران توسط آمبولانس‌ها و خودروها، نحوه خروج گردشگران و انتقال آن‌ها به مکان‌های امن و همچنین ارسال پیام اضطراری پیش‌بینی شده است. ایشان همچنین به ساختار نامناسب ورود اتباع افغانستانی اشاره کرد و گفت: این ساختار نادرست مشکلات و آسیب‌های قابل توجهی به‌وجود آورده که نیازمند اصلاح جدی است.

فریدالدین عطار، از فعالان گردشگری استان نیز با بیان اینکه تداوم شرایط کنونی، تعطیلی هتل‌های مشهد را در پی خواهد داشت، تاکید کرد: ضروری است اتاق بازرگانی در موضوعات مالیاتی و بیمه‌ای ورود جدی داشته باشد. بازگرداندن گردشگران خارجی به مشهد و ایران بیش از پنج ماه زمان خواهد برد و در این مدت باید تدابیری برای پرداخت بیمه

کد مدرک: CO-F۰۴-۰۲ صفحه ۶ از ۹	صور تجلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی عادی ☒ فوق العاده ☐ مشترک ☐ رییس جلسه: سرکار خانم مژگان ثابت تیموری دبیر جلسه: آقای امید خدادادی محل جلسه: ساختمان مرکزی شماره جلسه: ۳ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۴/۰۴/۰۸ ساعت شروع: ۱۰:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۲:۰۰	
-----------------------------------	--	---

بیکاری اندیشیده شود. ایشان افزود: هتل‌ها نیروهای زیادی در اختیار دارند و در صورت ناتوانی در پرداخت حقوق و بیمه، ناگزیر به تعدیل نیرو خواهند بود که این امر می‌تواند منجر به بروز بحران نیروی انسانی شود.

حسین نمایی، عضو کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی نیز در بخشی از این جلسه اذعان کرد: در حال حاضر، از فرودگاه مشهد پروازهای بین‌المللی به مقاصد چون مسقط، دبی، استانبول، تاشکند، لاهور، مدینه و دوشنبه انجام می‌شود؛ به غیر از این مسیرها، فعلاً پروازهای بین‌المللی دیگری برقرار نشده است.

مرجان شاه‌ولایتی، مدیرعامل جامعه هتل‌داران استان نیز در این نشست اظهار کرد: برای حل بحران فعلی باید برنامه‌ای بلندمدت تدوین شود. با وجود بازپرداخت فوری وجوه تمامی مسافران و نظارت دقیق بر این روند، در صورت اعتماد بیشتر به بخش خصوصی، امکان مدیریت این بحران به شکل مؤثرتری وجود داشت. برخی هتل‌ها با انتقال رزرو مسافران به ماه‌های آینده و بدون افزایش نرخ، توانستند بخشی از مشکلات را مرتفع کنند؛ با این حال، بازپرداخت گسترده هزینه‌ها فشار مالی زیادی را به فعالان این حوزه تحمیل کرده است.

گفتنی است در این جلسه پیشنهادهایی از جمله پیگیری بسته‌های حمایتی دولت از صنایع، رفع ابهام در خصوص شمول حوزه‌های گردشگری، رسیدگی به وضعیت واحدهای بوم‌گردی غیرمجاز، مکاتبه با کشورهای همسایه برای ساماندهی ترانزیت امن و قانونی در شرایط بحران، بهره‌گیری از نزدیک‌ترین فرودگاه‌های مرزی و رسیدگی به مشکلات هنرمندان صنایع دستی مطرح شد.

مصوبات جلسه:

ردیف	دستور کار	شرح مصوبه	اقدامات مرتبط	مهلت اقدام
۱	بررسی چالشهای گردشگری و صنایع دستی در شرایط بحران	مقرر گردید کمیسیون گردشگری با همکاری تشکلهای گردشگری، بیانیه‌ای رسمی حاوی موارد زیر صادر و به اطلاع عموم برساند: • تأکید بر همبستگی صنعت گردشگری در حمایت از گردشگران در شرایط بحران. • اعلام آمادگی برای ارائه خدمات اضطراری به گردشگران آسیب‌دیده. • اعلام ضمانت بازپرداخت کامل هزینه‌های پرداخت شده در صورت لغو سفر به دلیل بحران.	مکاتبه با تشکلهای گردشگری و ارسال صور تجلسه	۱۴۰۴/۰۴/۳۱
۲	بررسی چالشهای گردشگری و صنایع دستی در شرایط بحران	مقرر شد موضوع تاب‌آوری گردشگری در شرایط بحران در کمیته زیر ساختها و خدمات گردشگری کمیسیون مورد بررسی قرار گیرد.	برنامه ریزی جهت برگزاری کمیته مربوطه	۱۴۰۴/۰۵/۳۱

کد مدرک: CO-F۰۴-۰۲ صفحه ۷ از ۹	صورتجلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی عادی ☒ فوق العاده ☐ مشترک ☐	
	رئیس جلسه: سرکار خانم مژگان ثابت تیموری دبیر جلسه: آقای امید خدادادی محل جلسه: ساختمان مرکزی شماره جلسه: ۳ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۴/۰۴/۰۸ ساعت شروع: ۱۰:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۲:۰۰	

۱۴۰۴/۰۶/۳۱	مکاتبه با اداره کل میراث فرهنگی و ارسال صورتجلسه	با عنایت به حضور نمایندگان اداره کل میراث فرهنگی در جلسه و توافق انجام شده پیشنهاد گردید دوره آموزشی مدیریت بحران، امداد و عملیات در تاسیسات گردشگری با همکاری اداره کل میراث فرهنگی استان و کمیسیون گردشگری و صنایع دستی اتاق بازرگانی برگزار گردد.	۳ بررسی چالشهای گردشگری و صنایع دستی در شرایط بحران
۱۴۰۴/۰۴/۳۱	مکاتبه با نمایندگی وزارت امور خارجه در شرق کشور و ارسال صورتجلسه	پیشنهاد می گردد وزارت امور خارجه در جهت بازسازی اعتماد بین المللی گردشگران خارجی اقدامات لازم را انجام دهد.	۴ بررسی چالشهای گردشگری و صنایع دستی در شرایط بحران
۱۴۰۴/۰۴/۳۱	مکاتبه با اداره کل میراث فرهنگی و ارسال صورتجلسه	پیشنهاد می گردد ستاد مدیریت بحران گردشگری و صنایع دستی در اداره کل میراث فرهنگی تشکیل شود.	۵ بررسی چالشهای گردشگری و صنایع دستی در شرایط بحران
۱۴۰۴/۰۴/۳۱	مکاتبه با اداره کل میراث فرهنگی و ارسال صورتجلسه	با عنایت به حضور نمایندگان اداره کل میراث فرهنگی در جلسه و توافق انجام شده پیشنهاد می گردد تدوین سند ملی تاب آوری گردشگری در دستور کار وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی قرار بگیرد.	۶ بررسی چالشهای گردشگری و صنایع دستی در شرایط بحران
۱۴۰۴/۰۴/۳۱	مکاتبه با دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و ارسال صورتجلسه	با عنایت به درصد اشتغال گردشگری و صنایع دستی در استان و به جهت تعدیل نیرو در بخش گردشگری در شرایط بحران و جنگ مقرر گردید موارد زیر به دبیرخانه شورای گفتگو منعکس گردد: • معافیت مالیاتی و استمهال مطالبات تاسیسات گردشگری • معافیت بیمه تامین اجتماعی و استمهال مطالبات و پیگیری بیمه بیکاری تاسیسات گردشگری و صنایع دستی • تعدیل و تنفس و تسهیلات گردشگری و صنایع دستی • مبحث پذیرش اتباع خارجی با ضوابط جهانی • پیگیری آبونمان تلفن ثابت واحدهای گردشگری • مبحث فعالیت واحدهای غیرمجاز گردشگری در حوزه اقامت و فروش بلیت	۷ بررسی چالشهای گردشگری و صنایع دستی در شرایط بحران

کد مدرک: CO-F۰۴-۰۲ صفحه ۸ از ۹	صور تجلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی ☒ عادی ☐ فوق العاده ☐ مشترک رئیس جلسه: سرکار خانم مژگان ثابت تیموری دبیر جلسه: آقای امید خدادادی محل جلسه: ساختمان مرکزی شماره جلسه: ۳ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۴/۰۴/۰۸ ساعت شروع: ۱۰:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۲:۰۰
-----------------------------------	--

❖ لیست حاضرین:

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	سازمان مربوطه
۱	جناب آقای احمد اثنی عشری	نایب رئیس	اتاق بازرگانی
۲	جناب آقای محمدحسین روشنگر	هیات رئیسه	اتاق بازرگانی
۳	سرکار خانم مژگان ثابت تیموری	رئیس کمیسیون گردشگری	
۴	جناب آقای ناصر غفران	نائب رئیس	
۵	جناب آقای امید خدادادی ساداتی	دبیر کمیسیون	اتاق بازرگانی
۶	جناب آقای مهدی آجیلیان	عضو کمیسیون	
۷	سرکار خانم تکتیم خوشبین	عضو کمیسیون	
۸	جناب آقای سید مسعود منتجبی	عضو کمیسیون	
۹	سرکار خانم پروین دلیری	عضو کمیسیون	
۱۰	جناب آقای فرهاد دواپی	عضو کمیسیون	
۱۱	جناب آقای احمد رضا زهی	عضو کمیسیون	
۱۲	جناب آقای حمیدرضا محمدیان	عضو کمیسیون	
۱۳	جناب آقای ابراهیم محرابی	عضو کمیسیون	
۱۴	جناب آقای حسین نمائی	عضو کمیسیون	
۱۵	جناب آقای محمد نیکو	عضو کمیسیون	
۱۶	جناب آقای علی ایزدی	عضو کمیسیون	
۱۷	جناب آقای داوود حسین زاده اول	عضو کمیسیون	
۱۸	جناب آقای عبدالله احراری	عضو کمیسیون	
۱۹	جناب آقای محمد علی طاهری	عضو کمیسیون	
۲۰	جناب آقای محمدحسن حسین پور	عضو کمیسیون	
۲۱	جناب آقای محمدرضا ادیبیان	عضو کمیسیون	
۲۲	جناب آقای مجید نیکخو	عضو کمیسیون	
۲۳	جناب آقای مصطفی قربانی	عضو کمیسیون	
۲۴	جناب آقای جلال موسوی	عضو کمیسیون	
۲۵	جناب آقای رضا عسکری	عضو کمیسیون	
۲۶	جناب آقای محمود مادرشاهیان	عضو کمیسیون	
۲۷	سرکار خانم حمیده روح بخش	عضو کمیسیون	
۲۸	جناب آقای سعید ولی زاده	عضو کمیسیون	
۲۹	سرکار خانم نگار حسینیان	عضو کمیسیون	
۳۰	جناب آقای احمد وزیرنژاد	عضو کمیسیون	
۳۱	جناب آقای محمد رکنی	رئیس اداره نظارت	اداره کل میراث فرهنگی
۳۲	جناب آقای محمد اسماعیل اعتمادی	معاون صنایع دستی	اداره کل میراث فرهنگی
۳۳	جناب آقای فرید جواهرزاده	کارشناس	اداره کل میراث فرهنگی

کد مدرک: CO-F۰۴-۰۲ صفحه ۹ از ۹	صور تجلسه کمیسیون گردشگری و صنایع دستی ☐ عادی ☐ فوق العاده ☐ مشترک رئیس جلسه: سرکار خانم مژگان ثابت تیموری دبیر جلسه: آقای امید خدادادی محل جلسه: ساختمان مرکزی شماره جلسه: ۳ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۴/۰۴/۰۸ ساعت شروع: ۱۰:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۲:۰۰	
-----------------------------------	---	---

میراث طبقه و شانديز	مدیر	جناب آقای فرهاد قادرپناه	۳۴
رجا خراسان	مدیر عامل	جناب آقای علیرضا هاشمی	۳۵
هلدينگ گردشگری تارا	مدیر عامل	جناب آقای فریدالدین عطار	۳۶
استانداري	دبیر کارگروه زیارت	سرکار خانم نجمه منوچهری	۳۷
ایران ایرتور	مدیر	جناب آقای حسین ترابیان	۳۸
شهرداری مشهد	معاونت اجتماعی	جناب آقای جلیل بامشکی	۳۹
استانداري	امور بانوان	سرکار خانم سیمین قویرانلو	۴۰
اتاق بازرگانی	کارشناس دفتر پژوهشها	جناب آقای محمدهاشم صفار	۴۱
اقامتگاه بوم گردی	نایب رئیس	جناب آقای صادق کاظمیان	۴۲
فرودگاه مشهد	معاونت اقتصادی و بازرگانی	جناب آقای مصطفی گلیمانی	۴۳
انجمن گردشگری سلامت	مدیر عامل	جناب آقای حسین نیکونام	۴۴
دبیرخانه گوهر سنگها	مسئول	سرکار خانم سمیه روانخواه	۴۵